

Správa o činnosti 2015 – 2017

Základnou úlohou a kompetenciou starostu je zabezpečovať základné služby pre obyvateľov, t.j. prístupové cesty, dodávka pitnej vody a funkčnosť kanalizácie, verejné osvetlenie, miestny rozhlas, vývoz komunálneho odpadu, čistota a poriadok v obci, údržba, oprava a správa majetku obce, kultúrne, športové a spoločenské podujatia v obci. Na tieto základné funkcie dostáva obec finančné prostriedky do rozpočtu obce jednak z podielových daní vybraných od fyzických osôb, jednak výberom miestnych daní a poplatkov, prípadne z predaja majetku obce.

Čistota a poriadok v obci, letná a zimná údržba

Tieto služby zabezpečujeme predovšetkým pracovníkmi aktivačných prác, ktorých zamestnávame cez malé obecné služby prostredníctvom úradu práce. Posledný rok sme mali zazmluvnených 2 pracovníkov, v tomto roku je to už len 1 pracovník. Ďalších nie je možné prijať, lebo nespĺňajú podmienky toho ktorého projektu UP, napr. nemajú hmotnú núdzu, nie sú v evidencii súvisle 12 mesiacov, nie sú do 29 rokov, alebo nad 50 rokov atď. alebo nemajú záujem. Boli sme preto nútení prijať jedného pracovníka do riadneho pracovného pomeru.

Každoročne niekoľkokrát za sezónu kosíme verejné priestranstvá – parkovú plochu, priestranstvo pri bytovkách okolo preliezok, školské ihrisko, futbalové ihrisko, okolie štadióna, cintorín, priestor medzi cintorínom a DS, okolie DS, okolie zberného dvora, záchyty a vodojemy Lohyňa a Gejdošová. Na jar a v lete sa zametajú chodníky od škváry a piesku, autobusové zastávky. Pravidelne sa vynášajú odpadkové koše pri zastávkách a likviduje sa odpad pri zbernom dvore. Robí sa údržba na multifunkčnom ihrisku. Opiľujú sa stromy okolo miestnych komunikácií, pri vodojemoch, okolo obecných budov- KD, štadión, DS, park. Na tieto účely využívame krovinnorezy, ktoré podľa potreby dokupujeme, traktorovú kosačku, ďalšiu kosačku, motorové píly, tiež sme jednu dokúpili, fukár a na čistenie chodníkov sme zakúpili stroj LIMBAR.

Využívame aj služby externých firiem, garáty okolo miestnych komunikácií sme zabezpečovali cez RSC Kriváň, a v minulom roku to bolo živnostníkom M.Sudárom. Opiľovanie stromov okolo vedenia VO a rozhlasu niekedy musíme zabezpečovať cez servisnú službu, ktorá nám robí servis VO a Rozhlasu /Strieborný, Eltodo/

Zimnú údržbu miestnych komunikácií nám už dlhé roky zabezpečuje živnostník Martin Chovanec na vlastnom traktore a údržbu chodníkov, autobusových zastávok a okolia obecných budov robia pracovníci AP buď ručne alebo snežnou frézou. Oslovila som i ďalších potenciálnych poskytovateľov služieb zimnej údržby – predsedu Eko-Družstva Kalinka, má techniku, ale nemá pracovníkov, živnostníka Ruda Maliniaka, má techniku, ale je na dlhodobej PN, Miroslava Sudára-je zamestnaný a nemohol by držať pohotovosť, lebo práve v čase padania snehu by bol v robote.

Robia sa aj bežné nátery detských prvkov, lavičiek, drevených domčekov na parku, nátery bráničiek a dverí, inventára v KD a na štadióne- opravy stoličiek, stolov dverí a pod.

Rozhlas a verejné osvetlenie

Servis VO a rozhlasu nám robila 2 roky firma Eltodo Zvolen a v minulom roku sme sa vrátili k fy Strieborný Zvolen, nakoľko Strieborný sú operatívnejší, flexibilnejší, okrem VO a rozhlasu vedia opraviť a sú ochotní opraviť aj elektroinštaláciu, elektrické zariadenia, el.kúrenie, výzdobu obce, ktorú vedia aj dodať, namontovať merače rýchlosti atď. a nie sú drahší ako Eltodo, navyše rozhlas opravujú vo vlastnej réžii a nie poddodateľsky ako Eltodo, ktoré zabezpečovalo opravy rozhlasu firmou z východného Slovenska, čo bolo veľmi zdĺhavé. V tejto oblasti sme vymenili 50 ks lúčových VO za úsporné LEDkové, tam sme získali dotáciu od MF, vymenili sme 7 ks rozvážacích skríň na verejné osvetlenie – tam bola tiež dotácia od MF,

táto výmena obnášala i výmenu vysoko výkonných ističov za menšie a tým i úsporu elektrickej energie a taktiež sme zrušili 3 odberné miesta. Všetky tieto opatrenia smerovali k úspore spotreby elektrickej energie. Verejné osvetlenie bolo rozšírené pri bytovkách 199-203 /bývalé vojenské bytovky/. Okrem toho bolo preložené drôtové vedenie rozhlasu na elektrické stĺpy v centre obce od starého KD po osadu H.CHovancovi.

Opravy VO a rozhlasu je ťažké odhadnúť koľko budú stáť. Výmeny lúčov, ktoré ešte nie sú ledkové- ešte ich ostalo cca 40- je jednoduchšia záležitosť, lebo to presne vieme, kde to je, ale identifikácia poruchy pri skrate môže trvať i pol dňa, hoci samotná oprava je možno niekoľkokrát menej náročná záležitosť.

Odberné miesto bolo zrušené aj na starom obecnom úrade a obradke, nakoľko akumulčné pece boli z časti už nefunkčné a neúčinné, ale ich prevádzku musel zabezpečovať výkonný istič el. napätia. Osvetlenie a vykurovanie týchto miestností sme zabezpečili elektrickými konvektormi z jedného odberného miesta, spoločného s KD. Výhodou teraz je, že terajší dodávateľ el. energie fy Energie2 nedelia cenu za kwh na nočný a denný prúd. Sadzba je jednotná, takže môžeme kúriť kedy potrebujeme a nie sú tam 2hodinové výseče. Na vykurovanie boli zakúpené 3 elektrické konvektory. Touto výmenou sa uvoľnilo i miesto v obradnej miestnosti, lebo akumulčné pece boli oveľa väčšie ako konvektory.

Po vyhodnotení spotreby za rok 2017 konštatujeme, že za VO sme ušetrili oproti r. 2016 835€ a oproti roku 2014 a 2015 1200€ a to od leta 2015 svietime už celú noc. Celkovo za obec sme oproti r. 2016 ušetrili 1720€ a oproti r. 2014 3195€

Oprava ciest, chodníkov a dopravné značenie

Obec spravuje 19 km miestnych komunikácií do jednotlivých častí a osád obce. Každoročne plánujeme v rozpočte obce fin.prostriedky na ich opravu a údržbu a každoročne sa snažíme opraviť cestu do inej osady, samozrejme podľa potreby. Okrem opráv ciest udržiavame, čistíme a prehľbujeme aj rigoly okolo ciest a opravujeme alebo dopĺňame čelá priepustov. V r. 2015 sme opravili cestu do osady Poliak-Svoreň a do osady Bartkovci, vyčistili sa rigoly v tejto časti a opravili sa priepusty. V r. 2016 sme opravovali cestu Popod chatky /bývalí Kurčíkovci/ a cestu do Výbohov. Taktiež sa čistili rigoly a opravovali priepusty. V roku 2016 sme opravovali aj chodník v centre obce, kde sa vymenili časti obrubníkov a celý povrch sa preasfaltoval. Na opravu chodníka sme dostali dotáciu z MF SR. V roku 2017 sme opravovali výtlky na ceste do Lohyne a popod fy ProDrev a čistili sa rigoly. Na tieto práce robím prieskum trhu v súlade so zákonom o VO, zákazka z nízkou hodnotou. Opakovane nám vychádza najlacnejšie fy Lesostav Stred Zvolen, ktorá patrí medzi menšie a teda jej ceny sú priaznivejšie, lebo nemá takú vysokú réžiu. O takéto malé zákazky väčšie firmy ani nemajú záujem a na výzvu ani nereagujú.

Povinnosťou obce je i zabezpečiť dopravné značenie miestnych komunikácií. Na zabezpečenie tejto povinnosti sme vymenili a doplnili dopravné značky daj prednosť v jazde na každú miestnu komunikáciu, ktorá je napojená na cestu III. triedy, ktorá prechádza cez obec ako i cestu II. triedy v smere na Starú Hutu. Celkovo je týchto značiek 10. Boli doplnené a obnovené dopr. značky pozor deti a zníženie dopravnej rýchlosti. Dopravné značky sme rekonštruovali a kupovali od fy Doprastav Zvolen. Osadili sme smerovú tabuľu na označenie centra obce a tabule určujúce miesto sídla obecného úradu. Z každej strany pri vstupe do obce boli osadené merače rýchlosti t.j. od Vigľaša, od Starej Huty, resp. Klokoča, od V.H.Kalinky. Na 2 sme získali dotáciu z MF SR, jedna bola financovaná z rozpočtu obce. Taktiež v spolupráci s RSC Kriváň boli doplnené dopravné značky pozor chodci v smere od Vigľaša,

ako i v smere od Starej Huty na zabezpečenie bezpečnosti chodcov. Tieto boli doplnené na žiadosť obecného úradu a boli i financované obcou.

Vodovod a kanalizácia

Obec je vlastníkom i správcom dvoch vodovodov – Lohyňa prírodný prameň a Gejdošová vrtaná studňa. Z vlastníctva vodovodu vyplývajú pre obec povinnosti v súvislosti so zabezpečovaním a udržiavaním technického stavu záchytovej, vodojemom, rozvodov a šácht a zo správy zasa povinnosti vo vzťahu ku kvalite vody a jej dodávky odberateľom. Odorne spôsobilou osobou je Ing. Nemcová, ktorá túto zodpovednosť zastrešuje cez Koordinačné združenie obcí mikroregiónu Podpoľania, resp. Podpoliansku vodárenskú spoločnosť.

Z hľadiska kvality vody je správca povinný dezinfikovať vodu, čo robíme prostredníctvom dávkovačov chlóru /chloridu sodného/, čo je zariadenie fungujúce na baterky a mechanicky sa nastavuje dávkovanie do vodojemu. Je na baterky preto, lebo vo vodojeme nie je električka. Tu treba kontrolovať výdrž batérií, množstvo chlóravacej látky a ich výmenu, či dopĺňanie. V minulom roku sme boli nútení vymeniť chlor. zariadenie v Lohyni a zakúpiť nové do vodovodu Gejdošová. Minimálne dvakrát v roku sme povinní robiť malý rozbor kvality vody a raz za dva roky komplexný rozbor vody. O výsledku informujeme Regionálny úrad verejného zdravotníctva Zvolen, OU odbor životného prostredia a zverejňujeme ho. Okrem toho robí RUVZ rozbor pitnej vody aj námatkove, väčšinou v ZŠ, ale boli i v Našom obchode. Množstvo chlorovacej látky sa odzrkadlí v rozbere kvality pitnej vody. Máme 130 funkčných odberných miest na pitnú vodu a 59 kanalizačných prípojok. Na každom odbernom mieste musí byť namontované meradlo množstva odobratej vody. t.j. vodoměr, ktorý má montovať odborne spôsobilá osoba, ktorá tento i zablombuje opatří svojou overovacou značkou a vydá protokol o montáži vodomeru. Výmena vodomerov na studenú vodu sa robí každých 6 rokov na teplú každé 4 roky, je to zo zákona. Takéto vodomery ale samozrejme podstatne väčšie musia byť i vo vodojemoch, ktoré merajú množstvo pritečenej i odobratej vody. Tieto máme 3, dva vo vodojeme Lohyňa a jeden vo vodojeme Gejdošová. Každý mesiac sme povinní tieto údaje na vodomeroch odpisovať a viesť o tom evidenciu. Je to preto, že ak by sme prekročili odber podzemných vôd nad 15000 m³ ročne, vyplýva pre nás poplatková povinnosť. Práve tento rok sme mali kontrolu z Metrologického ústavu BB a SHMU. Kontrolóri boli osobne vo vodojemoch, kde si všetko fotili a zapisovali a vyhodnocovali. V minulom roku sme začali robiť nový hydrologický posudok na obidva vodovody, ktorý nám vyplýva z platnej legislatívy. Tento si vyžaduje nové merania výdatnosti prameňov, bude dokončený v tomto roku a je robený dodavateľsky, firmou HES-COMGEO, s.r.o. BB, ktorá ma na to oprávnenie.

Domové vodomery odpisujeme raz ročne, väčšinou pracovníkmi AP a to po zime v marci,apríli, aby sme sa vedeli dostať do šácht a na základe týchto údajov vystavujeme faktúry. Kontroly chodia i na domové vodomery, viem o kolegoch, kde sa už takéto kontroly uskutočnili a boli uložené i pokuty. U nás ešte takéto kontrola nebola.

Čo sa týka technického stavu vodovodu, vodovod Lohyňa bol daný do prevádzky v r. 1982, je to teda už pomaly 30 rokov a preto sa čím ďalej tým viac vyskytujú poruchy a regulačné ventily a uzatváracie ventily sú v mnohých prípadoch nefunkčné, takže musíme pristupovať už k ich výmene, čo je dosť nákladná záležitosť. Vodovod Gejdošová je mladší, ale v tomto je voda do vodojemu tlačaná čerpadlom, čo tiež má svoju životnosť a vždy musíme mať pripravené i náhradné čerpadlo, aby sme vedeli rýchlo reagovať pri výpadku. Tento vodovod si vyžaduje pravidelnú kontrolu i z hľadiska výpadku elektrickej energie.

Poruchy vodovodu zabezpečujeme firmou Aqua Term Servis Zvolen. Jeden rok sme využívali fy Vodomont Zvolen, no pri tejto firme to bolo veľmi náročné, bolo im treba ukázať trasy vodovodu, uzatváracie šachty, hydranty atď. robili len opravu porúch, ktoré už boli identifikované, vykované, pripravené a cenovo boli na úrovni fy Aqua Term Servis. Pritom fy Aqua Term Servis, keďže tam pracujú ľudia z našej obce, podieľali sa i na budovaní

vodovodov, vedia presne, kade idú trasy vodovodov, kde sú šachty, kde môžu uzavrieť, čo sa daným ventilom uzavrie, vedia poruchy identifikovať, vojsť do výkopu a prikopať či podkopať, ak je to potrebné. Okrem toho táto firma má oprávnenie na montáž vodomerov, čo Vodomont nemá, takže znova využívame služby fy Aqua Term Servis.

Pri poruchách vodovodu nie je možné dopredu povedať koľko oprava poruchy bude stáť. Nepovie to žiadna firma, lebo nevie aký materiál bude potrebovať, to sa ukáže len po vykopaní, nevie ako dlho to bude robiť, lebo niečo sa demontuje za 15 minút, iné trvá celé hodiny. Taktiež identifikácia poruchy trvá niekedy i celé dni. To isté platí i o výkopových prácach, bagrista nevie povedať, koľko to bude trvať, a či keď na danom mieste vykope nebude kopať inde, lebo porucha presne tam nie je, ale na danom mieste voda len vyteká. A bagristi sa o takéto práce netrhajú, niekedy musím obvolať aj 5 živnostníkov, kým mi jeden prisľúbi, že na druhý deň príde.

Cintorín

V obci máme jeden cintorín pre všetkých občanov, ako i rodákov, ktorí chcú byť pochovaní v našej obci. Máme obsadených 214 hrobových miest /včetně rezervovaných/ a 150 hrobových miest je voľných. V cintoríne je vyhradené samostatné miesto i na urnové pochovávanie. V súčasnosti nové hrobové miesta pribúdajú pomenej, nakoľko veľa pozostalých využíva starorodičovské hrobové miesta. Od tohto roku sme uzatvárali nové nájomné zmluvy na hrobové miesta, nakoľko už vypršala 10 ročná doba, na ktorú boli uzatvorené zmluvy v r. 2008. Cenu nájmu za hrobové miesta sme nezvyšovali, ostala taká istá ako pred 10 rokmi.

V roku 2016 sme z cintorína odstránili starú márnicu, ktorá už neslúžila svojmu účelu a bola už v dezolátnom stave. Tieto práce sme robili svojpomocne pracovníkmi AP.

V r. 2017 sme urobili nový plot na zadnej strane cintorína. Táto výmena už bola potrebná, lebo do starého plotu boli vrastené stromy, kríky, šípy a iný porast, plot bol vo veľkej miere poškodený a nájomníci hrobových miest pri plote sa sťažovali na znečisťovanie náhrobných kameňov padajúcim listím a konármi. Samotnej stavbe plotu predchádzala likvidácia porastu aj s koreňmi a demontáž starého plotu. Likvidáciu plotu robila firma Lesostav Stred Zvolen, s.r.o. a montáž plotu fy Profil Invest TWO, s.r.o, Vranov nad Topľou na základe výberového konania. Na výmenu plotu sme dostali sčasti fin.prostriedky z MF SR ostatné sme dofinancovali z rozpočtu obce. Vo výmene oplotenia chceme pokračovať i v tomto roku.

V minulom roku sme urobili i rekonštrukciu kríža na cintoríne. Pôvodne sme chceli kríž len vynoviť na mieste, čo však nebolo možné z hľadiska bezpečnosti a kríž sme museli demontovať a odviezť reštaurátorovi do Hriňovej-Raticov vrch. Následne po rekonštrukcii sa na kríž musela vyrobiť kovová konštrukcia, ktorá by bola schopná ho udržať v betónovom základe. Pôvodný základ sa musel sčasti rozbiť a urobiť nový základ. Tieto práce boli značne náročné a vykonať ich pracovníkmi AP bolo nemožné a nebezpečné, takže som oslovila fy Aqua Term Servis, s.r.o. ktorá všetky spomínané úkony vykonala.

Cintorín pravidelne kosíme, niektorý rok i 4-5 x ročne. Jednak traktorovou kosačkou a krovinozmi. Po kosení sme zabezpečovali i ometenie zafňkaných náhrobných kameňov, v poslednom roku však pre nedostatok pracovníkov sme tieto práce nevykonali. Taktiež vytínáme a vypil'ujeme kríkový porast na cintoríne a okolo plotu, či prevísajúce konáre na stromoch okolo cintorína. Pravidelne sa vyvážajú kontajnery s odpadom a udržuje sa v čistote miesto okolo kukanádob. Trávu kosíme i pred cintorínom, okolo domu smútku a v priestore medzi cintorínom a domom smútku.

Na cintoríne je informačná tabuľa, na túto vyvesujeme aktuálne informácie o úmrtiach, či o poplatkoch na miestnom cintoríne a iné informácie.

O bežnú prevádzku domu smútku sa stará p. Šníderová, ozvučenie zabezpečuje obecný úrad, zvonenie pri úmrtiach p.Šustek.

Odpady

Zabezpečujeme raz mesačne zber zmiešaného komunálneho odpadu a raz mesačne zber triedeného odpadu – sklo, plasty, kovy a tetrapaky a papier, raz ročne elektroodpad a nebezpečný odpad. Tento zber odpadu robí zberová spoločnosť Máriaus Pedersen a.s. závod Zvolen. Triedený zber sa robí väčšinou vrecovým spôsobom, každoročne dávame do rodín novú sadu vrec. Občania môžu i na triedený zber využívať a mnohí aj majú 120 či 240 l farebné kukanádoby. Pri bytovkách, ZŠ a firmách sú 1100 l kontajnery. Kukanádoby zabezpečujeme pre občanov na predaj vo výhodných cenách. Obyvatelia môžu vyložiť na prístupné miesto toľko vriec, či kukanádob koľko potrebujú, ani obec ani zberová služba nerobia problém v ich počte a zoberú toľko, koľko je vyložených. I napriek tomu, že je pravidelný odvoz, pred zberným dvorom, ktorý je zriadený za iným účelom, sa pred jeho bránou nachádzajú vrecia s bežným odpadom, triedeným odpadom alebo voľne vyhodným odpadom. Zberný dvor je zriadený za účelom zberu veľkoobjemového odpadu pri veľkom upratovaní, či výmene nábytku, na zber elektroodpadu mimo zberných termínov a na zber stavebného odpadu, ktorý však nie je súčasťou komunálneho odpadu a je samostatne spoplatnený v súlade s VZN obce. Okrem toho má obec zazmluvnenú firmu VV, sro Poniky na odber papiera výmenným spôsobom za toal.papier a servítky podľa potreby, taktiež zber elektroodpadu zo zberného miesta za odplatu Metal Servis Recykling, Slov.Ľupča. Na zberný dvor je možné priniesť i pneumatiky, ktoré obec dáva podľa potreby vyviezť. V obci sú umiestnené dva boxy na zber šatstva, jeden pri klokočskej autobnbusovej zastávke a jeden pri aut.zastávke Lohyňa, tieto zazmluvnená firma vyváža pravidelne.

V minulom roku sme pristúpili k oprave plotu na zbernom dvore. Mysleli sme, že len vymeníme pletivo, ktoré bolo už v dezolátnom stave a v centre obce to špatilo, no pri jeho demontáži sme zistili, že nie betónové stĺpiky držali pletivo, ale naopak, všetky až na jeden boli dolámané a museli sme ich vymeniť. Preto predpokladané náklady sa zvýšili. Túto opravu sme robili dodavateľsky fy Aqua Term Servis. Zo zadnej strany zberného dvora sme boli nútení urobiť zamedzovacu rampu, lebo aj z tejto strany sa zneužíval prechod na dovoz rôzneho nekontrolovateľného odpadu a to aj z bližšieho či širšieho okolia.

Podľa platného zákona o odpadoch sme povinní zhodnocovať i zelený biologický odpad - trávu, konáre. Buď by sme mali zabezpečiť pre občanov kukanádoby a pravidelne vyvážať, alebo zabezpečiť kompostoviská. Za týmto účelom sme podali spoločnú žiadosť s obcami Podpoľania na MŽP SR, zatiaľ nevieme výsledok. Do každej domácnosti by bol dodaný jeden kompostér a niekoľko by bolo na verejných priestranstvách, ako je cintorín, bytovky. Ak tento projekt nevyjde budeme nútení tento problém vyriešiť v najbližšom období.

V obci nemáme žiadne čierne skládky, ak sa nejaký odpad vyskytne alebo by bol na obecny úrad nahlásený, tento okamžite likvidujeme. Celkové množstvo vyprodukovaného odpadu máme v r. 2016 aj 2017 cca 77 t, /v r. 2015 68 t/ a podiel triedeného odpadu sa zvýšil od r. 2015, kedy to bolo 14 % na 19 % v r. 2017. Musím zdôrazniť, že náklady na likvidáciu odpadov i napriek tomu, že za triedený odpad od polovice roka 2016 neplatíme stále prekračujú vybrané príjmy na poplatkoch za KO a to o cca 1000 €

Informovanie obyvateľov, dokumenty obce

Občanov obec informuje klasickou formou, t.j. výveskami na informačnej tabuli, hlásením v obecnom rozhlase, ale i novými formami, t.j. na webovej stránke obce, sms správami do mobilných telefónov a aplikáciou moja obec v telefóne, ktorú si môžu občania stiahnuť do mobilu. Týmito informačnými kanálmi zverejňujeme dokumenty v súlade so zákonmi – zmluvy, fa, VZN, rozpočet, uznesenia a zápisy OZ, ale i ďalšie informácie podľa potreby obce a občanov. Na webovej stránke obce máme aplikáciu Geoportál obce, kde sú aktualizované

údaje z katastra, nielen listy vlastníctva, ale i grafika-pozemky, sú tam zakreslené inžinierske siete – vodovod, kanalizácia, rozhlas, verejné osvetlenie, miestne komunikácie, autobusové zastávky, budovy miestneho významu, údaje o cintoríne a hrobových miestach. Táto aplikácia je živá a stále na nej ešte pracujeme a dopĺňame ju, teraz budeme dopĺňať nové informácie o hrobových miestach.

Zapojili sme sa do projektu informatizácia verejnej správy eGovernment systémom DEUS, ktorý nám vyplýva i zo zákona. Z tohto projektu sme obdržali i techniku - PC, 2 notebooky a tlačiareň. Sme prepojení údajmi na Ústredný portál verejnej správy a vieme a sme aj povinní komunikovať s orgánmi verejnej správy, podnikateľmi ale i občanmi, ktorí o to majú záujem elektronicky. K tomuto máme vyhotovenú elektronickú pečať. Aktívnu elektronickú komunikáciu sme už začali. Tomuto predchádzala rada školení, na ktorých sa zúčastnili jednak pracovníčky a jednak i ja a ešte stále na tom pracujeme. Akonáhle bude funkčná elektronická informačná tabuľa, informácie, ktoré budeme zverejňovať na web stránke sme povinní zverejňovať aj na el.inf.tabuli.

Naša obec je súčasťou koordinačného združenia obcí mikroregiónu Podpoľanie, čo je združenie 15 obcí okresu Detva a patrí tam i obec Zvolenská Slatina, Očová, Hrochoť a Dobroč. Stretávame sa pravidelne každý mesiac, kde riešime aktuálne problémy nášho regiónu, ale i celospoločenské, vymieňame si skúsenosti a prizývame si k danej aktuálnej problematike odborníkov, právnikov, vedúcich pracovníkov z oblasti odpadov, dopravy, energetiky, socialnej oblasti, vodohospodárskej oblasti, školstva atď. Často prijímame spoločné uznesenia a riešenia, ktoré potom realizujeme rovnako, alebo podobne vo všetkých obciach.

Obec je i členom Občianskeho združenia Podpoľanie a Miestnej akčnej skupiny. V týchto združeniach sú okrem obcí aj podnikateľské subjekty – PO ako i živnostníci, a tzv. tretí sektor – neziskové organizácie. Na tejto úrovni riešime hlavne financovanie projektov cez program Leader, v minulom roku sme pripravovali integrovanú stratégiu, ktorej vypracovanie bolo podmienkou žiadosti o uchádzanie sa štatútu MAS v novom programovacom období. Toto si vyžadovalo niekoľkonásobné stretnutie a vzájomnú diskusiu, aby boli uspokojené nároky všetkých zúčastnených. V súčasnosti už máme štatút MAS schválený a v tomto roku budú vyhlásené prvé výzvy na realizáciu zámerov a požiadaviek, ktoré sme do integrovanej stratégie zapracovali. Z tohto projektu bude môcť aj naša obec čerpať cca 40 tis. €.

Naša obec je i členom Združenia miest a obcí Slovenska, z čoho vyplýva i členstvo v Regionálnom združení miest a obcí okresov Zvolen, Detva a Krupina. Ja som aj členkou Rady R ZMO, ktorého zasadnutie je raz za 2 mesiace. R ZMO sa schádza 2 krát v roku, a v máji je celoslovenský snem ZMOSu. Na týchto stretnutiach riešime tiež regionálne problémy v širšom ponímaní troch okresov, ale i prijímame uznesenia a návrhy, dávame pripomienky napr. k návrhom nových zákonov, ku zmenám zákonov, k nariadeniam. Iniciujeme zmeny ak niektoré nariadenia nie sú dosť dobre realizovateľné v praxi, alebo ktoré zaťažujú rozpočet obce, alebo zaťažujú malé obce z dôvodu malého personálneho obsadenia.

Naša obec je členom Celoslovenského Zboru pre občianske záležitosti. Je to stavovská organizácia zameraná na občianske obrady. Toto združenie organizuje stretnutia, školenia, prezentácie zamerané na správne vedenie občianskych a kultúrnych podujatí, správne vystupovanie starostov a účinkujúcich. Vydáva a distribuuje literatúru, z ktorej je možné čerpať a inšpirovať sa na miestne podmienky.

Naša obec je aj členom Základnej organizácie odborového hnutia v regióne, ktoré vyjednáva lepšie pracovné a socialne podmienky a finančné zabezpečenie a iné výhody pre zamestnancov obecných úradov. Stretnutie všetkých členom odborového hnutia je raz do roka na výročnej schôdzi, kde sa spravidla i prijíma kolektívna zmluva na nový rok. Tieto kolektívne zmluvy vychádzajú z vyššej kolektívnej zmluvy a jedným z dojednaných úspechov bolo aj navýšenie tarifných miezd zamestnancov obecných úradov, dodatková dovolenka, voľno pre ženy na MDŽ atď.

V tejto súvislosti chcem spomenúť, že aj našim pracovníčkam boli zvýšené tarifné mzdy od septembra 2017 o 2 % a od januára 2018 o ďalších 4,8 %.

Priamo zo zákona o obecnom zriadení vyplýva starostom i pracovať na sebe, vzdelávať sa a chodiť na školenia a semináre. Taktiež pracujú na sebe a vzdelávajú sa i pracovníčky OU. Vyberáme si z ponúk podľa potreby a problematiky, ktorá je aktuálna a ktorú by sme potrebovali ozrejmiť. Niekedy je to v bližšom okolí, ako je Detva, Zvolen ale chodíme aj do B.B, R.Soboty, Martina. Ja využívam i odporúčané školenia ZMOSu komunálnym právnikom JUDr Sotolárom.

Okrem školení, ktoré si sami vyberáme, si nás pozývajú na pracovné stretnutia i okresné úrady a ich odbory – životné prostredie, kataster. Pravidelne 2 x do roka máme prac. stretnutia civilnej obrany a obrany štátu. Prac. stretnutia s úradom práce sa uskutočňujú podľa potreby, ale je to i niekoľkokrát v roku. Taktiež organizujú prac. stretnutia a semináre i krajské úrady, vuc, riad.hasičského zboru a iné inštitúcie.

Obec je povinná vypracovávať a aktualizovať aj mnohé dokumenty, VZN, štatúty, smernice, revízie. VZN sa aktualizujú podľa potreby, niektoré každý rok, iné platia aj niekoľko rokov. V r. 2015 sme vypracovávali nový PHSR, kde sú podchytené základné zámery a smerovanie obce do r. 2020. Z posledných spomeniem aktualizovaný štatút obce. Revízie has. prístrojov sa robia každý rok, v r. 2018 sme povinní urobiť revízie budov električky a bleskozvodov. Každoročne sa robia revízie detských ihrísk a detských prvkov atď. Niektoré materiály vypracovávam osobne, iné si vyžadujú odborne spôsobilú osobu a tie zabezpečujeme dodateľsky.

Investičný rozvoj obce

Na investičné zámery obce finančné prostriedky z rozpočtu obce nestačia. Obec ich musí získať z grantov – najmä EU, ale i iných ako je Envirofond, Program rozvoja dediny, MF SR, VUC. Predtým ako sa podáva žiadosť aj s povinnými prílohami, musí byť vydané stavebné povolenie, resp. povolenie na drobnú stavbu, zmenu využitia územia a niekedy i uskutočnené výberové konanie. Proces stavebného konania je značne zložitý a trvá ½ roka až rok, niekedy i dlhšie. Preto na výzvy musí byť obec projekčne pripravená. V prvom rade musí mať vypracovanú projektovú dokumentáciu a na to oslovuje po prieskume trhu projektanta. Doladenie požadovanej predstavy diela s platnými technickými normami, ktoré musí aj projektant dodržiavať si vyžaduje viacnásobné pracovné stretnutia nielen v kancelárii, ale aj v teréne, na tvare miesta. Do toho musí byť zainteresovaný aj geodet, ktorý posudzuje, či bude možné dielo zrealizovať z hľadiska výškového zamerania terénu, či presného vymedzenia hraníc pozemku, či vytvorenia nových parciel používaných pozemkov. Aj toto si vyžaduje vzájomnú diskusiu medzi projektantom, geodetom a starostom ako zadávateľom diela. Po vypracovaní PD sa táto predkladá na vyjadrenie SSE Žilina, Telekom BB, OU Dt životné prostredie 3 x, OU Dt krízové riadenie, DI PZ Zvolen, OU odbor cestnej dopravy Zvolen, RSC BB, SVHP Zvolen, OR HZ Zvolen, OU pozemkový odbor Zvolen, SPF Ba. V prípade, že niektorý z týchto orgánov má výhrady k navrhovanému riešeniu, proces začína odznova a požadované riešenie sa musí zapracovať do PD. Ak nie sú vysporiadané vlastnícke vzťahy pod uvažovaným dielom, je potrebné buď pozemky odkúpiť, prenajať, alebo iným spôsobom napr. i verejnou vyhláškou, zmluvou o budúcej zmluve atď. deklarovať vzťah k pozemkom. Komunikácia s vlastníckmi pozemkov je časovo náročná, hlavne keď je väčší počet vlastníkov, čo je vo väčšine prípadov a vyžaduje si i viacnásobné stretnutie a vysvetľovanie zámeru.

Samotné stavebné konanie sa uskutočňuje na Spoločnom stavebnom úrade vo Vigľaši, kde PD spolu so žiadosťou, originál listami vlastníctva a mapkou vytiahnutých z OU katastrálneho úradu, vyjadreniami dotknutých orgánov obec prostredníctvom starostu predkladá na vydanie stavebného povolenia.

Takýto postup bol uskutočnený pri vypracovaní projektového zámeru na Opravu KD, na chodník Lohyňa, na chodník Šutňová, na Rozšírenie kanalizácie Jombíkovci.

Na **opravu KD**, kde sú rozpočtované náklady na rekonštrukciu v čiastke 360 tis.€ sme sa uchádzali o grant z MH SR. Táto žiadosť nebola vyhodnotená kladne, nakoľko fin.prostriedky boli odsúhlasené tým žiadateľom, ktorý deklarovali najväčšiu úsporu elektrickej energie po rekonštrukcii, čo sme my pri 70 ročnej budove nedokázali. Druhýkrát sme sa uchádzali o fin.prostriedky na rekonštrukciu z Envirofondu, odtiaľ nemáme odpoveď, ale je pravdepodobné, že nie sme úspešní, lebo úspešní žiadatelia už odpoveď majú. Do tretieho grantu MP SR sme sa nezapojili, lebo max. hodnota projektu 150 tis. € by nám nevyriešila situáciu a museli by sme požiadať o poskytnutie úveru, ktorý by znamenal značné úverové zaťaženie obce. Každá jedna výzva, do ktorej sa zapájame má iné podmienky, vyžaduje si prepracovanie PD, energetického posudku objektu, uskutočnené verejné obstarávanie a samostatné vypracovanie žiadosti s nemalými prílohami.

V mojom volebnom programe už i v minulom volebnom období som mala vybudovanie chodníka Šutňová a v terajšom volebnom období pribudol chodník Lohyňa. Jedná sa o najviac inkriminované časti obce, kde je bezpečnosť chodcov najviac ohrozovaná premávkou motorových vozidiel. Vypracovanie dokumentácie až po vydanie stavebného povolenia trvalo viac ako rok. No v minulom roku sme už pristúpili k ich realizácii. Financovanie obidvoch chodníkov je z prostriedkov, ktoré sme získali z predaja bytov. Prednosť sme dali **chodníku Lohyňa** z dôvodu, že v tejto časti sa opravovala cesta III. triedy a chceli sme zabezpečiť naviazanosť cesty s chodníkom. Celková dĺžka chodníka Lohyňa je 402 bm, šírka 1,5 m plus 0,50 m prídlážba. Chodník je vyložený zámkovou dlažbou, ktorá je osadená do obrubníkov. Skoro popod celý chodník je vedená dažďová kanalizácia. Vysúťažená cena chodníka je 95 878€ Tento chodník je už dokončený, treba ho ešte skolaudovať.

Chodník Šutňová v celkovej dĺžke 453 bm vedie krajom rigolu cesty II. triedy a zatrubnená je len časť, ktorá vedie popred rodinné domy. Aj tento chodník bude zo zámkovej dlažby osadenej v obrubníkoch. Cena chodníka je 68 280 € Chodník je rozpracovaný, dokončený bude v r. 2018. Obidva chodníky realizuje dodávateľ ASTA STAV, s.r.o., Vígľaš, ktorá vo výberovom konaní ponúkla najnižšiu cenu.

Na základe žiadosti obyvateľov osady Jombíkovci sme spracovali dokumentáciu na **rozšírenie verejnej kanalizácie** v celkovej dĺžke 510 bm verejná kanalizačná sieť a 250 bm kanalizačné prípojky. Aj zabezpečenie tejto dokumentácie trvalo viac ako rok, nakoľko sa jedná o vodnú stavbu a boli potrebné súhlasy okrem štátnych orgánov aj mnohých vlastníkov pozemkov, aj nebývajúcich v našej obci, cez ktoré kanalizačná sieť pôjde. Teraz je dokumentácia pripravená a môžeme podať žiadosť o prefinancovanie akonáhle bude vyhlásená vhodná výzva, nakoľko financovanie v rozpočtu obce nie je možné.

Začala som pripravovať podklady na rekonštrukciu futbalového štadióna, nakoľko bola vyhlásená vhodná výzva na takúto rekonštrukciu, avšak zo strany obecného zastupiteľstva bola táto moja iniciatíva zastavená.

Taktiež som mala záujem vybaviť obec kamerovým systémom, čo je už bežná vec v mnohých obciach a boli na to vyčlenené fin. prostriedky v MV SR, ani tento môj zámer nebol zo strany zastupiteľstva podporený.

Nakoľko Podpoľanie bolo úspešné v získaní šatútu MAS /Miestne akčné skupiny/, cez program Leader môžeme získať fin. prostriedky v cca výške 40 tis. € Aby sme mohli z tohto projektu čerpať, máme vypracovanú projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu a rozšírenie spevnených plôch okolo domu smútku, včetně parkovacích pôch. Výzva bude vyhlásená v tomto roku.

Z menších investícií a opráv spomeniem:

Nová autobusová zastávka na obratisku tzv.Klokočskej zastávke v celkovej cene 1650 € Na futbalovom štadióne boli do striedačiek, ktoré urobila fy Aqua Term Servis sponzorsky /materiál uhradila obec Sl.Lazy a Klokoč/, dorobené drevené lavičky, bol urobený nový

drevený prechod na ihrisko, zabezpečený vchod do pivničných priestorov štadiona. V základnej škole bola opravená preliezka- domček pre deti, ktorý opravil pán Hanes z našej obce. Do KD bol zakúpený nový dvojrez.

V lete roku 2015 sme presťahovali obecný úrad do nových priestorov, z bytu č.2 v bývalých vojenských bytovkách sme si urobili kancelárske priestory, pretože starý úrad je súčasťou budovy KD, ktorú chceme rekonštruovať. Staré priestory boli okrem toho i veľmi chladné a pochmúrne. V nových priestoroch sme museli vymaľovať, urobiť nové osvetlenie, namontovať žalúzie, vymeniť sanitu, premiestniť a namontovať obecný rozhlas, namontovať nový internet. Do dvoch kancelárii bol zakúpený nový nábytok a boli dokúpené stoličky do kancelárie starostky, ktorá zároveň slúži aj ako zasadačka. V r. 2017 sme vymenili na obecnom úrade dve okná.

Stavebné povolenia a vyjadrenia k ohláseniu stavieb vydáva obec pre občanov a iných žiadateľov, ktorí chcú v obci stavať tiež prostredníctvom spoločného stavebného úradu vo Vígľaši. Obec vydáva záväzné stanovisko, či stavba nie je v rozpore so záujmami obce, či sú tam inžinierske siete, prístupová cesta. Taktiež dáva vyjadrenie a stanoviská k vyňatiu poľnohospodárskej pôdy, k výrube stromov. Stanoviská vydáva po preštudovaní predloženej dokumentácie a obhliadke na mieste samom.

Niektorí stavitelia podceňujú ohlásenia drobných stavieb, hoci je to jednoduchá záležitosť a potom sa dostávajú oni alebo ich nasledovníci do nepríjemnej situácie, keď potrebujú zapísať stavbu do katastra a prideliť súpisné číslo. Keďže nemajú súhlas na stavbu, nemáme im na základe čoho súpisné číslo prideliť a zákon nepozná dodatočné ohlásenie stavby, musí tam byť dodatočné stavebné povolenie aj s finančným postihom a je to potom značne náročnejšia záležitosť aj z finančného hľadiska.

Kultúrno-spoločenský život v obci

Obec každoročne buď sama, alebo v spolupráci so základnou školou či ľudovou školou zabezpečuje a pripravuje kultúrno-spoločenské akcie. Sú to väčšinou podujatia, ktoré už majú svoju tradíciu a sú osvedčené, ale aj nové podujatia, ktoré sa buď ujmú, alebo sa zrušia, či zmenia. Medzi osvedčené akcie s tradíciou patria Úcta k starším, Uvítanie detí do života. Niekoľko rokov robíme celodennú akciu Lazovská sobota, do ktorej sme spojili tri malé akcie – ručné kosenie, turnaj troch obcí a vatru SNP. Ručné kosenie sme v minulom roku zrušili, nakoľko už nebol o takéto niečo záujem, taktiež turnaj troch obcí už stráca na svojom význame, lebo nemá kto za susedné obce hrať, tí istí hráči hrajú za každú obec a nie je o turnaj záujem ani zo strany starostov susedných obcí.

V spolupráci so školou organizujeme pred koncom školského roka prezentáciu ľudovej školy, ktorá býva spojená s Dňom matiek a v decembri Mikulášsku alebo vianočnú akadémiu. Na všetkých podujatiach, ktoré sa v obci organizujú vystupujú s kultúrnym programom žiaci ZŠ a ZUŠ. Z prostriedkov VUC, ktoré sme dostali vo výške 1500 € v r. 2016 sme dokúpili kroje pre folklórne vystúpenia. Taktiež pripravuje svoj program i ZPOZ, ktorý využíva ľudové tradície a zvyklosti a prezentované programy sa vždy stretli so značným záujmom občanov. ZPOZ má 14 členov, ktorí pripravujú programy bez nároku na honorár na úkor svojho voľného času a na úkor svojich rodín, ale s láskou a nadšením. Príprava jedného programu si vyžaduje 4-5 skúšok, podľa náročnosti programu. Pre ženskú časť ZPOZu boli zakúpené saká, keď predtým boli pre všetkých členov zakúpené pre chlapov vyšívané košele a pre ženy vyšívané blúzky.

Každoročne už 10 rokov pripravujeme ekumenické bohoslužby na sviatok Petra-Pavla v DS v Slat. Lazoch, ktoré sa tešia hojnej návštevnosti a aj z okolitých obcí. Na tomto podujatí každoročne vystúpi nejaký hosť – spevokol a vystupujú i deti a mládež.

V minulom roku sme prvý krát pripravili adventné odopoludnie na ktorom sme premietli archívne nahrávky našich starých rodičov a prarodičov. Bolo to celkom zaujímavé. V r. 2016 bolo divadielko pre deti a decembri 2017 bolo vystúpenie folk.súboru Ratolesť.

Na futbalovom štadione sa tri roky tešil pozornosti žiacky futbal, ktorý založil a sa mu venoval Ing. Juraj Dorot. Podpora bola i zo strany rodičov a obecného úradu. Zakúpili sme pre hráčov jednu sadu dresov a športové pomôcky. V r. 2017 bol tento futbal zrušený pre nedostatok hráčov. Je to škoda, lebo futbal mal na Slat.Lazoch tradíciu. Dresy a ostatné športové vybavenie bolo odovzdané tunajšej základnej škole.

Pri ZŠ funguje i krúžok mladých hasičov - Plameň, ktorých vedie S.Foff a M.Tereň. Pre toto žiacke družstvo sme zakúpili športové oblečenie, na ktoré bol vyšíty erb obce.

Od r. 2016 začal využívať náš futbalový štadión a ihrisko MFK Vígl'aš, B družstvo. Tu hrajú i naši mladí muži. Obec ich podporuje i finančne, a zaviazala sa pravidelne udržiavať futbalové ihrisko a okolie štadióna, čo robila i predtým, lebo sa to nemohlo nechať zarásť, ale teraz je to aspoň účelné.

Futbalový štadión využíva i združenie psíčkarov, ktorí sporadicky chodia cvičiť svojich miláčikov, a ktorí nám prisľúbili za používanie ihriska bezplatné ukážky s cvičenými psami. Túto ich ponuku využijeme pri najbližšej príležitosti.

Sociálne veci

Hoci naša obec nemá domov socialnych služieb ani denný stacionár a ani opatrovatel'ky, zo zákona nám vyplýva povinnosť posudzovať žiadosti občanov, ktorí si požiadajú o sociálnu službu, väčšinou sú to žiadosti o umiestnenie do domova SS. Po predložení žiadosti aj s lekársnym vyjadrením obec je povinná dať vypracovať **sociálny posudok** odborne spôsobilej osobe, ktorá žiadateľa navštívi spolu so starostkou v jeho doterajšej domácnosti a na základe získaných informácií tento posudok vypracuje. Sociálne posudky nám vypracováva Mgr.Krúpová-socialna pracovníčka, ktorú máme zazmluvnenú. Lekárske vyjadrenie a socialny posudok obec predkladá posudkovému lekárovi, ktorého má obec tiež dohodnutého je to MUDr.Supek a tento vypracuje **vyjadrenie o jeho zaradení do stupňa odkázanosti** a či je žiadateľ odkázaný na žiadanú socialnu službu. Na základe všetkých spomínaných vyjadrení a posudkov obec je povinná vydať **posudok o odkázanosti** a **rozhodnutie o odkázanosti** na socialnu službu. Len s právoplatným rozhodnutím obce sa môže žiadateľ uchádzať o umiestnenie do domova SS, či prípadne inú požadovanú socialnu službu. V roku 2014 som vydávala jedno rozhodnutie, v r. 2016 dve rozhodnutia a v r. 2017 tiež dve rozhodnutia.

V Slatinských Lazoch, 19.02.2018

Ing. Darina Hroncová
starostka obce